

**Програмові вимоги до курсу
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія.
Орфоєпія. Графіка. Орфографія)**

1. Сучасна українська літературна мова як предмет наукового вивчення і як навчальна дисципліна. Зміст, обсяг, завдання курсу.
2. Українська мова – національна мова українського народу. Місце української мови серед мов світу. Зв'язок української мови з іншими мовами.
3. Українська літературна мова та її головні риси. Мовна норма. Типи мовних норм.
4. Шляхи і тенденції розвитку сучасної української літературної мови. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.
5. Фонетика як лінгвістична дисципліна. Предмет і завдання фонетики. Сегментні та суперсегментні фонетичні одиниці. Основні праці з питань фонетики.
6. Мовний звук як основна фонетична одиниця; аспекти вивчення мовного звука. Звук і фонема.
7. Об'єктивні та суб'єктивні проблеми класифікування звуків. Голосні і приголосні звуки, їх ознаки і творення. Класифікація голосних звуків.
8. Класифікація приголосних звуків: 1) за участю голосу і шуму; 2) за місцем творення; 3) за способом творення; 4) за відсутністю чи наявністю палаталізації; 5) за звуковим враженням.
9. Позиційні та комбінаторні зміни звуків. Позиційні зміни: кількісна і якісна редукція голосних, оглушення дзвінких приголосних у кінці слова, протеза.
10. Акомодация, її види. Основні вияви акомодации голосних в українській мові: назалізація, лабіалізація, акомодация голосних до м'яких приголосних. Акомодация приголосних до сусідніх голосних: лабіалізація приголосних, неповна палаталізація.
11. Асиміляція приголосних і її різновиди: 1) асиміляція за дзвінкістю; 2) асиміляція за глухістю; 3) асиміляція за місцем і способом творення; 4) асиміляція за м'якістю; 5) асиміляція за твердістю.
12. Дисиміляція. Спрощення у групах приголосних. Подовження і подвоєння приголосних.
13. Склад як фонетична одиниця. Теорії складу. Характеристика складів. Український складоподіл.
14. Наголос. Характер українського наголосу. Фонетичне слово. Проклітики та енклітики.
15. Фонологія як розділ науки про мову. Фонема, її функції. Головний вияв і варіанти фонему.
16. Диференційні ознаки фонем і їх нейтралізація. Фонологічна кореляція. Поняття про мінімальну пару.
17. Система фонем сучасної української літературної мови.
18. Розвиток поглядів на склад фонем сучасної української літературної мови.
19. Голосні фонему сучасної української літературної мови, їх характеристика.
20. Приголосні фонему сучасної української літературної мови, їх характеристика.

21. Морфонологія як мовознавча дисципліна. Поняття про морф і морфему. Типи чергувань. Основні праці з питань української морфонології.
22. Морфонологічні чергування голосних: чергування /o/, /e/ // /i/; чергування /o/, /e/ // /ø/; чергування /e/ // /o/ після шиплячих і /й/; звукосполучення -ри-, -ли-, -ро-, -ло- між приголосними.
23. Історичні чергування приголосних: чергування унаслідок I, II, III палаталізацій; чергування приголосних під впливом j.
24. Орфоепія як розділ науки про мову. Предмет орфоепії. Норми літературної вимови, їх значення.
25. Порухення правил літературної вимови. Типи вимовних помилок. Основні праці з питань української орфоепії.
26. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови: вимова голосних, приголосних звуків; вимова звукосполучень; акцентні норми.
27. Орфографія як лінгвістична дисципліна. Основні поняття орфографії.
28. Принципи української орфографії. Правописні проблеми кінця XX – початку XXI ст.
29. Графіка. Графічна система сучасної української літературної мови.
30. Співвідношення між буквами і фонемами сучасної української літературної мови.